

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Tertia est trinitas approp[ri]ata. Hec est trinitas attributo[rum] in vera
ide[n]titate q[ui] est inexplicabilis trinitas sincerit[ur] [con]te[m]pla[n]da.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

De trinitate increata F. LXVIII

deū: amar deū. Vñ aūs pfecte qñ se/ ipam hz p obiecto. Vñ aut alia hz p ob/ iecto licz ibi sit trinitas nō tñ imago dei. Qd est intelligendū de exp̄siua imagine. Er̄ta in aia tripl̄ reperit trinitas loqn do de potentis vs̄ sub actib̄ suis. Est em̄ trinitas qdā q̄ nō est imago dei exp̄siua. Alia q̄ est imago de s̄z nō plenez per fecte resp̄ctaria. Alia s̄o q̄ ē imago di ple ne z pfectissime fm̄ creature possibilitatē diuine trinitat̄ on̄siua z declaratiua. Vñ dr̄ Aug⁹. xiiij. de tri. Non p̄terea est dei imago i mēte qz sui meminit z se intelli/ git z diligit: s̄z qz pōt etiā meminisse itelli gere z amare deū a q̄ facta est. Tūc em̄ vt dicit sc̄oz vbi s̄. aia nō tantū hz similitudīe exp̄siua diuine trinitat̄: q̄nū ad p̄sub stāntialitatē q̄ ē ex p̄re actiū p̄mōz s̄z p̄o/ rētiāz ipsius aie q̄ sūt idē essentialr̄z distin ctōez z originē ex p̄re actiū sc̄oz q̄ sūt il lud p̄ qd obiectū ē p̄ns mēoziet̄ act̄ itelli gēdi et act̄ amād̄i: s̄z etiā ē ibi similitudo ea parte q̄ ipi act̄ p̄formā obiecto. Est em̄ act̄ s̄z similitudo obiecti. Vñ dr̄ Aug. xv. de tri. Vñ pōt sempit̄na ac inēdmuta bilis natura recoli p̄spici z p̄cupisci ide p̄ fecte resp̄ctiam? s̄ūme trinitat̄ imaginēz ad quā reminiscēdā videndā z diligendā totū dz referri qd̄ vūit. Hec aug. Ex di/ ctis itaqz apparet q̄ aia peccatrix q̄ deuz nō diligit nō ē imago dei s̄z diaboli. P̄m̄ q̄ppe in aia ē idolu diaboli. In cui⁹ figu/ ra edificauit rex antioch⁹ abom̄ inādū su per altare dei. i. diaboli? edificauit p̄ctm̄ su p̄ altare di qd̄ dz ēē h̄iana mēs. Q̄ s̄ m̄ ser z excecā? q̄ p̄siderare nō vult eā abo/ minabile p̄cti vilitatē: q̄ insensar⁹ q̄ non recognoscit aie deū diligētis tā deside/ rabile dignitatē. In cui⁹ p̄sideratōe dicit Ber. lo quēs ad aiaz in suis meditat. Q̄ aia insignita dei imagine: decoratā simili tudine: desp̄sata fide: dotata spū: redem pra sanguine: deputata cū angelis: capax b̄ritudinis: heres bonitat̄: particeps ra/ tiōis: qd̄ tibi cū carne q̄ nihil aliud est q̄ spuma caro facta fra gili vestita decore: s̄z erit cadauer m̄is̄ez z putridū z cib⁹ ver/ miū: z q̄ntūcūqz extollat̄ semper caro est. Hec ille.

Er̄ta trinitas de q̄ nos p̄posuim⁹ dicituros ē trinitas a p̄p̄riata v̄cz

trinitas q̄rundam app̄p̄riatōz tribus p̄sonis diuis cui⁹ v̄t̄qz trinitat̄ p̄tēplā/ tio multā nob̄ edificatōnē ac sp̄ualē v̄t̄lī tatē p̄ferre pōt q̄uis a diuersis diuersis fi ant app̄p̄riatōes p̄fectionū diuiaz: p̄nūc tñ locuturi sum⁹ de vna tātū illaz q̄ cere ris v̄t̄r̄atio: z notior esse videt̄. Cui⁹ etiā p̄sideratio nobis v̄t̄līoz eē pōt. Consiſtit itaqz trinitas de q̄ nūc dicituri sum⁹ in tri bus p̄fectōib⁹ diuinis de q̄bus dici pōt q̄ tres vnū sunt qz sunt idē realit̄ z essen/ tialiter in deo: v̄t̄z in potētia inuincibili q̄ app̄p̄riatur patri. Potentia em̄ hz rōnē p̄ncipiū. p̄r̄ aut̄ est p̄ncipiū non de p̄nci/ pio z non solū p̄ncipiū creaturaz sed et aliaz p̄sonarū diuinaz. In sapientia inco/ prehensibili que app̄p̄riat̄ filio inq̄ntuz est verbū p̄cedēs p̄ actū intellect⁹. Sapia enim ad intellectum pertinet. In clemen/ tia seu bonitate inextimabili q̄ app̄p̄riat̄ tur sp̄ūsc̄r̄o. Bonitas enim est ratio z ob iectū amoris: sp̄us aut̄ actūs p̄cedit p̄ mo dū amoris.

Primo igitur cōtēpla/ ruri sum⁹ inuincibile dei potētā q̄ p̄r̄ ap p̄riat̄. Cui⁹ v̄t̄qz cōtēplatio est p̄uocatiō ua z inductiua timoris. Hier. x. Nō ē s̄z m̄ illis tui dñe m̄ ign⁹ es tu z magnā nomē tuū in fortitudine: q̄s nō t̄ḡbit te o rex gē tū. Timēda est inq̄z di potētia qz vn̄uer saliter ad oia se extendit z a q̄ ois alia po/ tētia p̄cedit: z quā null⁹ oino euadere pō/ terit. De j. Eccl̄. Vñ est altissim⁹ crea tor: oim̄ ops̄ rex metuendus nimis. Hec ibi. Vñ hec diuina potētia nō solū resp̄c̄t̄ corp⁹: s̄z etiā aiaz q̄re multū timēda ē. Jō Barth. x. di. Nolite timere eos q̄ occi/ dūt corp⁹ aian⁹ aut̄ nō p̄t̄t̄ occidere: s̄z at timere q̄ pōt z aiam z corp⁹ p̄dere in ge/ hennā. De sc̄do dr̄ Eccl̄. x. In manu dei p̄r̄as hois. Et gre. Lūcta statim in nihilū deciderēt nisi man⁹ oipotētis eā p̄ruat̄ ret in esse. De tertio dr̄ Sap. xvj. Quam manū effugere ipossibile est. Et Hester. xij. orans mardocheus dixit. Dñe rex oi potens in ditione tua cuncta sūt posita et et nō ē q̄ tue possit r̄sistere voluntati. Hec ibi. Q̄ igit̄ miserī mortales. Q̄ s̄mick. Q̄ p̄s̄ptuosi p̄ctōtes. An p̄fidit̄ in viribus vestris: An ignoratis q̄ magna sit po/

De sc̄a Trinitate

centia dei nostri: Et cur illum contemnit? Cur pceptis ei? no obedis? Cur a peccis q̄ sibi tantu displicet no abstinetis? Huius liamini sicut dicit Petr. j. Pe. v. Huius mini sub poteti manu dei: vt vos exaltet i tpe vultuatois.

Sec̄do p̄teplaturi sum?
inc̄prehensibiles dei sapiam q̄ appropaf fi lio dei. Cur equide p̄teplatio est inducti ua pudor seu p̄fusiois p̄ peccis. q̄ sapia di oia p̄teplaf et irima cordis. Aug. Quicq̄ qd fecero de? assistit vt pote p̄peru? in spe ctoz cogitationu: intentionu: et actionuz. Cu hec diligens p̄sidero timore parit̄ et ingenti rubore p̄fundor: q̄ illu vbiq̄ p̄fice z oia occulta mea vident̄e intueor. Hec il le. Sapia vtiq̄ di oia videt ḡnalit̄ sine ex ceptione. Heb. iij. No est vlla creatura in uisibilis i p̄spectu ei. Et Prover. xv. In oi loco oculi dñi p̄teplant bonos z malos. Itē videt oia infallibil̄ absq̄ dubitatioe Heb. iij. Oia nuda z apta oculis ei. Itē videt oia immutabil̄ sine obliuioe. Jac. j. Ap̄d que no est trāsmutatio neq̄ vicif situdinis obūbiatio. O igit̄ miseri z insen sari mortales filij adā q̄ peccā sua erubescer̄ p̄mittere corā alijs mortalibz: z no e befcūt corā oculis diuine maiestatis: erube scerēt multū si fetide p̄scie sue paterēt ocu lis humanis: z it̄ erubescūt tot z tātas vi ctoz immūdicias in p̄scia latētes patere et p̄cā oino esse corā oculis diuinis. p̄pter qd̄ bñ dicit quidā metrificaro: Cu qd̄ tur pe facis qd̄ me spectate ruberes: Cur spe ctante deo no magis ipe rubes

Tertio p̄teplaturi sum?
inertizabile dei clemētia seu bonitate q̄ appropatur sp̄s̄ctō. Cur p̄fecto p̄teplati o est p̄uocatiua diui amoris. Jo. P̄sal. Sustate. s. p̄ amore: z videte qm̄ suauis ē dñs. J̄sē. Quābon? israel de? his q̄ reu cto sunt corde. Apparet aut̄ diuina boni tas z clemētia erga nos p̄cipue ex tribus bñficijs p̄maximis. Primū est bñficiuz creatiois q̄ nobis dedit id qd̄ sum? z ima ginē suā mēti n̄re imp̄s̄it: vt s̄ dictum est. Cū Lactan. lib. diuinaz institutionū ait De? veri p̄ris officio funct? est. Ipse cor pus effingit: p̄e aiam in q̄ spiram? infudit

Ill? est totū d̄gd̄ sum? Hec ille. Quis extimare posset q̄ntuz bonū est esse in nūe ro creataz n̄ q̄runcq̄ s; rōaliū z h̄e in se imaginē diuine trinitatis. Sc̄dm̄ est be neficiū gubernatiois in q̄ oia creata ordi nat deus ad bonū hois. O p̄mirāda est clemētoz celozūq̄ varia pulcritudo: q̄nta ē in oibz creatur? dōitas: q̄ntaq̄ i cūctis vti litas: Audi igit̄ audi O aia misera: O pig ger z carnalis hō p̄pende q̄nt̄ tibi seruīte vniuersa. Respice inq̄t̄ Hugo de arra sp̄o se vniuersum mundū z p̄sidera siq̄d in eo sit qd̄ tibi no seruiat. Ois nāq̄ creatura ad hūc finē dirigit cursuz suū vt obsequi is tuis famulet z vtilitati deseruiat: tuis q̄ oblectamētis parit̄ et necessitatibz fm̄ affluentiā indelētētē occurrat. hoc celi: h̄ terra: h̄ mare: h̄ aer cum his q̄ sunt in eis vniuersis explere non cessat. Hec Hugo. Et Aug? lib. sol. Omnia dñe q̄ fecisti sub pedibz hois subiecisti vt solus hō sup oia tua tuus esset totus. Exteriora nāq̄ p̄o corpe cūcta creasti: ipm̄ aut̄ corp? p̄ ania: animā p̄o p̄ te vt tibi soli vacaret: te soluz amaret: z possideret ad solatiū. Hec Au gust. Nec solū dedit de? homi totū m̄dm̄ corporeū vtz oēs creatas corpales: sed z ipas creaturas sp̄uales vtz angelos in q̄ q̄ntuz ex ineffabili bonitate sua ordinauit eos ad custodiāz p̄fectū n̄m̄. Hiero. sup Dat. quē allegat m̄ḡ i. ij. sen. di. ij. Da gna dignitas aniaz vt vnaqueq̄ ab ortu naitatis sue in sui p̄fectū z custodiā ha beat angelū sp̄aliter delegatū. Hec ille. Tertiu est bñficiū redēptiois in q̄ nob̄ bis dedit de? seipm̄. O vere mirāda z su peradmirāda dei erga nos benignitas. O inertizabilis conditoris nostri bonitas: dedit nobis q̄cquid sum? dedit et nobis q̄cquid fecit: nec sufficit bar ei nob̄ oia sua dedisse nisi et dar̄e seipm̄. Jo. iij. Sic d̄s dilexit m̄ndū vt filiū suū vniūgenitū dar̄ ret vt omnis q̄ credit in eū no pereat sed habeat vitaz eternā. Hec ibi. Considera itaq̄ o homo q̄nta tibi fecit deus z cum admiratione dic ei illud iob. vij. Quid est homo quia magnificas eū: aut quid appo nis erga eum cor tūnz: Cur tot beneficia facis his qui te fugiunt: qui te despici unt: qui te contemunt: O pectora dura: O mentes ferreæ, O saxea et adamāb

una corda eoz q̄ cōsiderare uolunt q̄nta
fit erga hoīem dīnā c̄haritas. Audi itaq̄
o mortāl' bō caue caue ne sis. ingrāt' tā
tis dīne bonitat' b̄nificijs: agnosce dei tui
bonitatē z dīste ad eū dīe c̄haritatē z amo
rē. Et dicitis igit' apparet q̄ vtilis nob' eē
pōt' trium p̄dictoz attributoz p̄tēplatiō.
Nā cōtēplatiō potētē ingerit dei timorē:
p̄tēplatiō sapie inducit peti pudorē: z con
tēplatiō bonitatis adducit dei amorem.
Hec aut' tria videlz dei timorē: peti pudor
z dei amor maxime retrahūt a pctō z ad
bonū p̄tutis inducūt: ipamq̄ animā p̄ser
uāt in sua puritate. Un' de timore dī ecclī
j. Timor dñi expellit pctm: nā q̄ sine timo
re est nō poterit iustificari. De pudore at
seu p̄cūdia dicit Amb. j. de offi. Verē
cūdia iact' p̄ma tēperantie fūdamēta in
q̄ntū sez incutit horrozē turpitudinis. Cō
tra impudentē dī dīere. iij. Frōs inu
lteris meretricijs facta est tibi noluit seru
bescere. De amore aut' dī dīe G. e. Amor
dei nō est ociosus: operat' em̄ magna si est
si aut' opaz renuit: amor nō ē. Et Ro. xij
Plenitudo legis est dilectio. Hec tibi. Cō
tēplatur itaq̄ trinitatē attributoz per
cū? p̄tēplatiōnē studeam' reformare in
aia nra trinitatē potētiaz vt sic tadē pue
niam' ad clarū p̄tutū z fructiōnē trinita
tis dīnaz p̄sonaz. Et nūc sibi deuoti dī
camus qd' dī. Ber. sup' cañ. ser. xj. O p̄a
c̄haritas p̄a eternitas. O bēa z b̄nificans
trinitas. O secura exulis patria: exilij fū
nis: tu es vera libertas: tu vita: tu gl'a: tu
sufficiētia: tu b̄ritudo: dī p̄fecta z sctā vo
luptas: z rēdes spūuz b̄roz. Hec ille. Nūc
itaq̄ h' ineffabile trinitat' mystēriū firma
fide teneam' toto corde diligamus: tota
ani deuotiōe laudem' z veneremur vt tā
dē facie ad facie p̄templari mereamur cū
angelis sanctis: Amen.

**De p̄cellentissimo ac sūme venerabī
li sacramento corporis iesu ch̄risti.**

Oratio mea
re est cibus z sanguis me' ve
re est pot'. Jo. vj. Sicut dīc
sap. Ecclī. vj. Amico fideli nulla ē p̄patō
fidelissim' vtiq̄ ac verissim' amic' nūc
est p̄p̄tūm' iesus. Nos em̄ diligite nō ad

pp̄tū cōmodū sz ad n̄m' ad pp̄tō sum
ptus z exp̄sas. Nā p' nob' in ara cruc' im
molarī voluit morte acerbissimā patēz
sup' corp' suū z sanguinē dedit n' ob' in cū
bū z potū salutarē. Jo. dī. Caro me' vere
est cib' z sanguis me' p̄e est pot'. O p̄e
mirabile sacramētū. O p̄tutū salutarē
in q̄ pp̄tā ch̄ri caro sumit z sanguis ei' q̄
p' nra effusus est salute. De aut' tā vena
bili sacramētō q̄ncq̄ nob' se offerūt p̄cipua
mysteria p̄tēplada: quoz cōtemplatiō fū
deliū corda in amore saluatoris vebemē
ter accendit.

**Prīmū: ē mysteriū adorandē p̄fectōis
Secūndū: est mysteriū memorandē p̄e
figurationis.**

**Tertium: est mysteriū venerandē in
stitutionis.**

**Quartū: est mysteriū admirandē signi
ficationis.**

**Quintū: est mysteriū ordinandē rece
ptionis.**

Primū itaq̄ ē mysteriū. z. Est em̄
h' sacramētū oim' dignissimū potis
simū nobilissimū sc̄tissimū excellen
tissimū atq̄ p̄fectissimū. Cū em̄ cetera sa
cramēta p̄sent circa corp' ch̄ri mysticū:
h' in mēre p̄lat' circa corp' ch̄ri verū. Cuz
alia sacramēta sint cātū signa gr̄e: h' in
se p̄tinet ch̄m q̄ fōs z auto: ois gr̄e. Jo.
j. Ḡra z veritas p' iesuz ch̄m facta ē Hoc
itaq̄ sacramētū p̄m dīo. iij. d' Angelica ge
rarchia: ē finis oim' spūalū p̄fectionum.
Un' dī. idē in. iij. ca. de ecclīastica hier.
ch̄ia: q' nō p̄tingit aliq̄ p̄fici p̄fectōe dīe
rarehica nisi p' diuinissimā eucharistiam.
Hoc itaq̄ sacramētū p̄ciosissim' ē ecclīe
thesaur': ipam ecclīaz ineffabilē dīcās at
q̄ nobilitās. P̄cellētissima itaq̄ huius
sacramenti p̄fectō potissimū apparet: et
ei' p̄tinetia: qz vīcz h' z realit' in eo p̄tine
tur vey ch̄ri corp'. Qd' ztī certissim' sit
ex fide: tū p' fidei n̄re p̄solatiōe pōt' triplū
cit' declarari z app̄bati.

**Primo per autoritativā certificationē.
Secdo p' approbatiuā rōnē.
Tertio p' exēplatiuā attestatiōnē.**

**Prīmū itaq̄ declaran
da ē p̄dicta fidei n̄re p̄tās p' autoritativā
certificationē. Et h' triplē. Prīmo p'
autoritatē theologoz q' oēs sup' q̄rtū smā**